

Фразеографування в академічному тлумачному словникарстві: ідеї, реалізація, проблеми

Збірник наукових праць «Лексикографічний бюлетень», 2022, 31

УДК 811.161.2:81'27

ЦИМБАЛЮК-СКОПНЕНКО Т. В., кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник відділу лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики, Інститут української мови НАН України, вул. М. Грушевського, 4, м. Київ, 01001
e-mail: t.v.tsymbaliuk@ukr.net
0000-0001-8029-6654

Рубрика: Лексикологія, фразеологія та лексикографія: теорія та практика
Мова статті: українська

Анотація

У статті розглянуто традиції фразеографування в українському академічному словникарстві. Показано історію розроблення в українській фразеографії теоретичних і практичних підходів до формування реєстру тлумачних фразеологічних словників, дискусії довкола обсягу фраземики української мови, особливостей побудови дефініції в тлумачних фразеологічних словниках. Сучасна академічна тлумачна фразеографія пройшла складний шлях розвитку, який розпочався наприкінці 1950-х рр. Фразеографічні практики залежать від загального стану фразеології, що остаточно сформувалася як окрема наукова галузь зі своїм термінологічним апаратом наприкінці 1980-х рр. Найбільші сучасні академічні фразеографічні кодекси української мови базуються на теоретичних засадах, котрі розробила Л. А. Юрчук. Поняття фразеографування та дефініції базових термінів фразеографії потребують чіткого закріплення в термінологічних та енциклопедичних словниках і галузевій науковій літературі.

Ключові слова: фразеологія, фразеографія, фразема, фраземика, словник, словникова стаття, українська мова.

Джерела

СУМ І – Словник української мови. Київ, 1970. Т. І. – 799 с.

ПФСУМ – Проспект Фразеологічного словника української мови. Київ, 1983.

ФСУМ – Фразеологічний словник української мови. Кн. 1. Київ : Наукова думка, 1993. – 528 с.

СФУМ – Словник фразеологізмів української мови. Київ : Наукова думка, 2003. – 786 с.

Література

Алефіренко М. Ф. Теоретичні питання фразеології. Харків, 1987. 136 с.

Білоноженко В. М., Гнатюк І. С. Функціонування та лексикографічна розробка українських фразеологізмів. Київ, 1989. 153 с.

Горецький П. Й. Проспект Тлумачного словника української мови. Для обговорення. Київ, 1958. С. 50–57.

Никитин В. М. Об отношении фразеологии к уровням языка, о спорных вопросах общей теории «фразеологизмов» и об уточнении понятия «фразеологизм». *Уровни языка и их взаимодействие*. Москва, 1967. С. 116–118.

Паламарчук Л. С., Юрчук Л. А. Засади створення Словника української мови. *Мовознавство*. 1967. № 3. С. 19–29.